

STARTZONDAG, zo 13 september

WOORD & DAAD

Uitgave van de Protestantse Gemeente te St.-Oedenrode, Son en Breugel

Zonnebloemen, Vincent van Gogh, 1888

1 september 2020, 48ste jaargang, nummer 3

Protestantse
Kerk

Alles verandert

In de vier vakantieweken dat ik vrij was, heb ik heerlijk de tijd gehad om te hobbyen met het maken van digitale fotoboeken. Mijn man vindt fotograferen leuk en hij kan het goed en heeft bijna geen moment onbenut gelaten om onze twee kinderen, die nu 18 en 14 zijn, op de foto te zetten.

Het is heerlijk om door de verleden tijd te bladeren. De foto's brengen het verhaal van een schijnbaar onbezorgde tijd in herinnering, met twee spelende kindjes in de tuin, verjaardagsfeestjes, samen eten aan tafel. Overal speelgoed. Een boekje lezen voor het slapen gaan. Het was allemaal zo gewoon. Iedereen die mij in die tijd zei: "geniet er maar van, ze zijn zó groot", heeft gelijk gekregen.

“ Je wéét dat niets hetzelfde blijft. En als je terugkijkt kan het je toch overvallen.

Toch leek het of alles altijd zo zou blijven. Ik kon niet bedenken hoe het zou zijn als de kinderen groter zouden zijn, zelf naar school zouden gaan en hun eigen muziek zouden draaien. Maar de tijd veranderde alle gewone dingen telkens een klein beetje, totdat ze uit het dagelijkse patroon vielen. De knuffel hoefde niet meer mee, het kinderzitje kon uit de auto, de afdeling kinderkleding kon ik voorbij lopen. Telkens veranderde er iets dat niet meer terug zou komen.

Je wéét dat niets hetzelfde blijft. En als je terugkijkt, kan het je toch overvallen. Het gevoel van heimwee naar een tijd die niet meer terugkomt.

Dat geldt niet alleen in geval van opgroeiende en nestvlie-dende kinderen. Dat geldt voor alles. Je dagelijkse werk dat je met plezier deed, goede burens die verhuizen, je gezichtsvermogen of gehoor dat achteruit gaat. Wat altijd zo gewoon leek, houdt ooit eens op.

Ben ik nou aan het terugkijken aan het begin van een nieuw kerkseizoen? Ja. Omdat we allemaal terugkijken naar een periode die zo gewoon leek maar die door het coronavirus ineens is veranderd. Wat zo normaal leek kan niet meer, of alleen in andere vorm. Ook in ons kerkelijk leven. Niets is meer gewoon of normaal, of te doen gebruikelijk. Als gezin moeten wij ons opnieuw uitvinden nu een van ons haar vleugels gaat uitslaan. En als kerk moeten wij ons ook opnieuw uitvinden nu we ons bij werkelijk alles moeten afvragen "ja, maar hoe gaan we dat dan doen?"

En niet alleen corona heeft ons kerk-zijn veranderd, maar ook de tijd die telkens iets van het gewone kerkleven veranderde, waardoor we nu echt een andere kerk hebben dan - zeg - tien jaar geleden. Daardoor moeten we de bakens verzetten, we kunnen niet doorgaan alsof het niet zo is.

Maar terugkijken en zien wat je verliest, kan een gevoel van verdriet en zelfs rouw oproepen. Dat is heel normaal en het is goed om daar bij stil te staan. Maar we moeten er niet bij stil blijven staan, want de tijd gaat door en wij moeten mee. Terug in de tijd kan nooit, het gaat altijd vóórder. Dus moeten we uitvinden wat we wél kunnen doen. Genieten van wat we wél hebben. Nieuwe wegen inslaan en zien wat dat ons brengt.

Daar hebben we hopelijk een heel nieuw kerkseizoen voor. Met de verhalen van weleer.

*Petra Zweers
kerkelijk werker*

Van de redactie

Met dit derde nummer van Woord&Daad in 2020 wordt de start van het nieuwe seizoen ingeluid; 13 september is de startzondag. Maar nog niets is zoals het vroeger was. De startzondag niet, en ook niet de kerkdiensten op zondag, die vanaf 6 september weer beginnen.

U leest er alles over in dit nummer in de bijdragen van Petra, van de kerkenraad en van de ambtsgroep eredienst, van de diaconie en ZWO en van Jeannet over de maandagmorgengroepen.

Chris Mondt maant mensen, die denken dat ze slim zijn, catechetisch onderricht te volgen.

Arie is geraakt door een lied uit onze bundel, en legt ons een interessante vraag voor over de betekenis van het begrip 'liefde' bij Paulus (die toch in het Grieks schreef, Arie?).

Kees Hermis heeft een nieuwe dichtbundel doen verschijnen. Verder nemen we een deel over van de nieuwsbrief van uitgeverij Skandalon over tweejarige lieddichters, Willem Barnard en Sytze de Vries.

Het is nog steeds 'Bonhoeffer jaar': ook daar besteden we aandacht aan.

De voorplaat, 'Zonnebloemen' van Van Gogh, is bedoeld als uitbeelding van ons advies aan jullie allen in deze sombere tijden: zoek de zonzijde!!

Piet H.O.

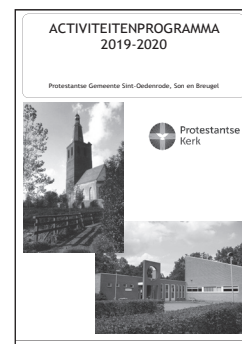
Activiteitenprogramma

Anders dan in vorige jaren treft u bij dit septembernummer deze keer geen 'activiteitenboekje' aan. Mede vanwege de corona situatie was het voor de kerkenraad niet mogelijk al een beeld te vormen van de activiteiten (o.a. van Vorming & Toerusting) voor het komende seizoen 2020/2021. Hopelijk komt hierover de komende maanden meer duidelijkheid en kunnen wij in het decembernummer hierover meer berichten.

In ieder geval hopen wij dan in een soort supplement belangrijke *mutaties* ten opzichte van het boekje 2019/2020 te vermelden: wijzigingen in de bezetting van de ambtsgroepen en overige werkgroepen en een update van (email)adressen en telefoonnummers van de betrokken ambtsdragers en andere vrijwilligers. In verband met de privacyregels zal zo'n supplement alleen aan kerkleden worden verstrekt.

Wij verwachten geen drastische veranderingen in de omschrijvingen van de taken van de verschillende ambts- en werkgroepen. Daarom raden wij u aan het boekje 2019/2020 (nog) niet weg te doen.

AvdH (red.)

Het beleid voor de komende jaren in onze gemeente

In dit artikel schrijft de kerkenraad over de stand van zaken van de samenwerking met de Johannesgemeente en de plannen voor de nabije toekomst. Deze zijn gebaseerd op het beleidsplan 2020-2022 dat tijdens de startzondag op 13 september a.s. wordt toegelicht en waarover vragen en opmerkingen gemaakt kunnen worden.

De afgelopen maanden hebben we voor de vieringen nauw samengewerkt met de Johannesgemeente. We zijn zeer erkentelijk voor de gastvrijheid die we mochten ervaren. Vanaf september gaan we weer verder met het organiseren van zondagochtenddiensten in de kerk in Son en Breugel en stoppen we met het meewerken aan de (internet)diensten in de Johanneskerk. Ook zijn de gesprekken over een mogelijk samengaan van beide gemeenten doorgegaan, zij het op een wat lager pitje. De kerkenraad van de Johannesgemeente heeft zich uitgesproken voor het vervolgen van het onderzoek naar samengaan. Onze kerkenraad heeft het volgende geformuleerd.

In de extra kerkenraads-vergadering van 4 juli 2020 is na intern beraad en op grond van de kennismakings- en afstemmingsgesprekken met de wijkkerkenraad van de Johannesgemeente en de taakgroepen/ambtsgroepen vastgesteld dat er ruim vertrouwen is om het proces van onderzoek naar samengaan met de Protestantse gemeente Eindhoven/Johannesgemeente voort te zetten. De kerkenraad geeft opdracht aan zijn vertegenwoordigers in de coördinatiegroep om het proces samen met de Jo-

hannesgemeente op te pakken, rekening houdend met de vertraging veroorzaakt door de coronacrisis, en toe te werken naar een 'principebesluit tot samengaan'. Verdere formele stappen zullen pas genomen worden nadat de gemeente is geïnformeerd en reacties gegeven zijn. De kerkenraad is er zich van bewust dat de huidige situatie het beleggen van een gemeenteberaad voornamelijk onmogelijk maakt en er dus nog geen concreet tijdpad vastgelegd kan worden.

In de visie van de kerkenraad ontstaat er na samengaan een wijkgemeente die twee vierplekken heeft, een in Eindhoven Noord en een in Sint-Oedenrode, Son en Breugel. Over het verminderen van het gebruik van de Knoptoren zal op termijn een beslissing worden genomen. Onze vierplek wordt in stand gehouden zolang de opbrengst van 'levend' geld en de beschikbare fondsen dit mogelijk maken en/of zolang er gemeentelieden gevonden worden die bereid zijn het werk te doen dat nodig is voor het functioneren van de vierplek. Een klein aantal mensen is nodig voor het lokale pastoraat, het plaatselijke diaconaat, eredienst en voor vertegenwoordiging in de kerkenraad van de gefuseerde wijkgemeente. Bij het samengaan moet deze afspraak worden vastgelegd zodat er garanties zijn voor het in stand houden van de eigen vierplek. Daarmee wordt duidelijk dat er nog een flink aantal jaren in ons eigen kerkgebouw gevierd kan worden en activiteiten georganiseerd die we willen en aankunnen.

Naast de gesprekken met Eindhoven wil de kerkenraad bijdragen aan samenwerking met de overige buurgemeenten (met name op dit moment met Nuenen en Best). We ondersteunen het beleid van de Classis dat een vitale protestantse

kerk in Brabant een regionale samenwerking nodig heeft. Ook bij het in stand houden van het gemeentelieven zien we een noodzaak om samen te werken met buurgemeenten.

Het financiële beleid en beheer zal uitgevoerd worden conform de hiervoor omschreven uitgangspunten voor de periode 2020-2022 en waar mogelijk verder. In het financieel meerjarenplan is ruimte voor de inzet van onze kerkelijk werker.

Het beleidsplan zoals voorgaand omschreven omvat voornamelijk de organisatorische kant van ons gemeentelieven. De inhoudelijke beleidslijnen worden in onze structuur ontwikkeld en uitgevoerd door de ambtsgroepen. In de komende periode zal het bestaande beleid van Eredienst, Pastoraat, Diaconie en Beheer worden voortgezet voor zover de menskracht dat mogelijk maakt. De hoofdlijnen van het beleid van de ambtsgroepen zijn weergegeven in het activiteitenboekje dat als bijlage van Woord en Daad in september 2019 is verschenen. Voor Vorming en Toerusting sluiten we aan bij het programma dat in Eindhoven jaarlijks ontwikkeld wordt. Daarnaast hebben we ook onze eigen initiatieven. Onze kerkelijk werker vertegenwoordigt onze gemeente in het Eindhovens overleg, zij wordt daarbij ondersteund door een van de leden van de kerkenraad. Wij gaan voort op de weg van samenwerking met de R.K. Parochie Sint Oda in het organiseren van avondgebeden en overleg met elkaar over bijzondere momenten zoals de 4-mei herdenking en het samenwerken met de Parochie in diaconaal opzicht in het IDO.

Jan Haan, Johan Zwart

Uit de Ambtsgroep Eredienst

De coronacrisis en de maatregelen van anderhalve meter afstand houden hebben de zondagse kerkdiensten, zoals we die gewend waren, onmogelijk gemaakt. Medio maart kwam dat volledig onverwacht en moesten we als ambtsgroep eredienst en kerkenraad snel zoeken naar nieuwe mogelijkheden. Die vonden we in het meedoen met de erediensten in de Johanneskerk te Eindhoven, die met beeld en geluid werden (en worden) uitgezonden via kerkdienstgemist.nl. We bleven meedoen tot en met augustus.

Gaandeweg gingen we als gemeentelieden toch onze ontmoetingen missen. Om weer gelegenheid te hebben tot wat meer contact, bedachten we de 'ontmoetingsvieringen'. Om de twee weken, op zondagmiddag in Son, was er een viering van ongeveer drie kwartier, met een wat vrije liturgie. De laatste was op zondag 30 augustus en wordt geleid door Dirk Strasser. De kerkinrichting werd daartoe ingericht

volgens de RIVM-richtlijnen. In de kerkzaal was er ruimte voor circa dertig personen, op anderhalve meter.

Vanaf september gaan we weer op zondagmorgen om 10 uur samenkomen in de kerk in Son. De hele kerk blijft ingericht volgens de RIVM-richtlijnen waardoor we de veiligheid zoveel mogelijk waarborgen. Een van de gevolgen daarvan is dat we niet samen zullen zingen in de dienst. Ook het Avondmaal kunnen we voorlopig niet vieren en diaconale inzameling met collectezakken tijdens de dienst komt te vervallen. De kerkdiensten zullen wel van karakter veranderen. De ontmoetingsdiensten hebben laten zien dat er behoefte is aan ontmoeting en een wat vrijere vorm van liturgie. Hoe, dat moet de ervaring uitwijzen en we kunnen er ook met elkaar over spreken bij de Startzondag op 13 september. Kerk zijn we samen.

Rob de Jong
Petra Zweers

COLOFON

Woord&Daad is een mededelingenblad dat wordt uitgegeven door de Protestantse Gemeente te St.-Oedenrode, Son en Breugel. Verschijnt 4 à 5x per jaar. Oplage 500 ex. Redactie: A. van der Harst, P. Oosting. Opmaak: D. van Hattum. Druk: Drukkerij 'Puntscherp', Eindhoven.

Distributie en bezorgklachten:
Son en Breugel: Dhr. F. Isarin,
tel. 0499-476885
St.-Oedenrode: Mw. G.C. Damen,
tel. 0413-472215

Eerstvolgende verschijningsdata:

08-12-2020

16-03-2021

Kopij inleveren vóór:

23-11-2020

03-03-2021

U gelieve uw kopij **OP TIJD** aan te leveren, bij voorkeur per e-mail sturen naar:
redactiewoordendaad@kpnmail.nl

In voorkomende gevallen kan de redactie een artikel inkorten of niet plaatsen.

Van de kerkelijk werker

Vanaf medio maart veranderde het kerkenwerk in één klap. Het kostte tijd en ook best veel creativiteit en energie om nieuwe vormen te zoeken voor wat voorheen zo vanzelfsprekend was. Nu we een paar maanden verder zijn, is het nieuwe er wel vanaf. Dat wil niet zeggen dat de situatie zoals die nu is, normaal is. We moeten nog steeds creatief omgaan met vragen en problemen die op ons pad komen.

De meeste aandacht in mijn werk gaat uit naar het pastoraat en kerkdiensten. Nu we de kerkdiensten al een tijdje missen, wordt het steeds duidelijker dat die twee bij elkaar horen: in de kerk zien we elkaar, spreken we elkaar. En in de kerk delen we onze zorgen en onze blijdschap met elkaar. Wat ik hoor in gesprekken met gemeenteleden, of wat we van elkaar horen, kan een plek krijgen in de kerkdienst. Daarom was het nodig om met de ontmoetingsdiensten te beginnen, als overbrugging naar de wekelijkse kerkdiensten op zondagmorgen. Het is fijn om te zien hoeveel mensen op zondagmiddag de weg naar de kerk in Son weten te vinden.

Vorming & Toerusting is een ander deel van mijn werk. Het is duidelijk dat we daar op dit moment, nu het coronavirus weer een opmars lijkt te maken, nog weinig over kunnen zeggen. Voor activiteiten op kerkelijk gebied werken we samen met de protestantse kerken (PG) in Eindhoven.

Voorlopig zullen de maandagmorgengroepen niet opstarten vanwege het coronavirus.

Ik wil graag starten met het organiseren van activiteiten op het gebied van levensvragen en zingeving. In kleine groepjes van vijf tot maximaal acht personen, in de kerk. Voor wie wil. Bijvoorbeeld drie bijeenkomsten, eens per maand, en dan kijken hoe het gaat. Als ik vijf mensen bij elkaar heb, gaan we samen een afspraak maken om te beginnen. Aanmelden kan bij mij telefonisch maar liefst via mail. Bij meer dan acht aanmeldingen maken we nog een groep.

De cursus die ik moest volgen voor het verkrijgen van het preekconsent (toestemming om te mogen voorgaan), is vanaf maart gestopt en wordt in het najaar hervat. Overigens heb ik het consent al ontvangen.

De actie uit de vorige Woord&Daad heeft een paar leuke reacties opgeleverd. Mooi gedicht, foto's... de inzendingen heb ik aan de ramen aan de kant van het kerkplein opgehangen. Heeft u ze gezien? (zie ook pag. 6 en 11 van dit nummer)

Wanneer u zou willen dat ik eens bij u langs kom, laat het me dan weten.

*Petra Zweers
kerkelijk werker
tel. 0658 774450*

E-mail: kerkelijkwerker@pgsintoedenrodesonenbreugel.nl

Het Woord is aan...

Jammer genoeg missen wij in dit nummer van Woord&Daad de gebruikelijke rubriek 'Het Woord is aan...', de rubriek waarin leden van onze gemeente iets kunnen vertellen over hun gedachten of ervaringen of ergens op willen reageren. Ongetwijfeld zal de vreemde tijd rond de coronacrisis (het ontbreken van kerkdiensten en ontmoetingen, maar ook andere zorgen) hier een rol gespeeld hebben! Maar misschien bieden deze bijzondere omstandigheden juist aanleiding om de pen eens ter hand te nemen. U bent van harte uitgenodigd!

(Red.)

Diaconie

Medio augustus 2020, we leven al ruim 5 maanden met een virus om ons heen. Dat heeft een behoorlijke impact op ons aller leven maar ook op ons kerkelijk leven. Sinds half maart zijn er geen diensten meer geweest in onze kerk. We doen de diensten digitaal in samenwerking met de Johanneskerk. Langzaam starten we nu weer het kerk-zijn op. Vanaf september zijn er weer diensten in onze eigen kerk.

Voor de leden van de Diaconie was het ook even schakelen. Hoe verder met collecteren als we geen diensten hebben? Waarvoor gaan we collecteren? In de nieuwsbrieven heeft u gelezen dat we gekozen hebben voor één collectiedoel per zondag met daarbij het verzoek om een bedrag over te maken op het genoemde rekeningnummer. Vanaf augustus bieden we u de gelegenheid om per maand een bepaald bedrag over te maken aan de Diaconie. Als Diaconie gaan we alle opbrengsten optellen en verdelen over de collectiedoelen van die maand. Dan hoeft u geen kleine bedragen over te maken naar het collectiedoel.

We hopen dat u van deze mogelijkheid gebruik wilt/gaat maken om ook de doelen die even geen aandacht hebben, toch te ondersteunen.

Veel doelen die we gekozen hebben om voor te collecteren, merken ook de gevolgen van de coronacrisis. Mensen verliezen hun banen, denk aan de dagloners. Mensen lijden honger omdat er geen geld is. Mensen worden ziek, mensen komen te overlijden. Vaak geven de door ons gekozen doelen nu extra ondersteuning aan de mensen in nood. Dat doen ze door bijvoorbeeld extra voedselpakketten uit te delen, extra maaltijden te geven. Maar daar is geld voor nodig, dus een extra appel op ons om hen niet te vergeten.

En dan vindt er een ramp plaats in Beiroet. Dat was voor de Diaconie een reden om extra geld te geven voor noodhulp.

U ziet, het werk gaat gewoon door, wel op kleinere schaal. Maar we zien ook dat het broodnodig is. En nu gestart wordt met de diensten gaan we gewoon verder.

De diaken gaat in de dienst het collectiedoel toelichten, maar we gaan niet fysiek collecteren. Dus er gaan geen zakken of mandjes door de kerk. Op de orde van dienst komt het doel en het rekeningnummer te staan, en u kunt maandelijks een bedrag blijven overmaken op het rekeningnummer van de Diaconie. We blijven even op deze wijze werken.

Voorlopig is er geen avondmaal. Dat vinden we in deze fase moeilijk te realiseren. We willen eerst even wat ervaringen opdoen met de reguliere diensten. We hopen dat u daar begrip voor heeft.

Nog even het rekeningnummer van de Diaconie voor de maandelijkse bijdrage:

Rekeningnummer Diaconie: NL45 RABO 0148 2257 21 o.v.v. collectes maand.....

!! Graag wel even vermelden op de overboeking voor welke maand u dit doet. Dit maakt het voor de penningmeester makkelijker om de bedragen op te tellen en te verdelen over de collectiedoelen!!

*Ambtsgroep Diaconie
Lieuwe Terpstra, Carla Poot en Jeannet Venekamp*

UITNODIGING STARTZONDAG 13 SEPTEMBER 2020

Graag nodigen we u allen uit om deel te nemen aan de startzondag van het seizoen 2020-2021. Aan het begin van dit seizoen is er de onzekerheid over wat we wel of niet kunnen/mogen als kerkelijke gemeente. Duidelijk is wel dat covid-19 nog geruime tijd ook ons kerkelijk leven zal beïnvloeden. Toch willen we graag de traditionele startzondag gebruiken om als kerkenraad en ambtsgroepen zoveel mogelijk kerkleden te ontmoeten.

Die ontmoeting zoeken we om met u in gesprek te blijven over twee belangrijke thema's:

1. De stand van zaken bij de gesprekken met de Johannesgemeente in Eindhoven over mogelijk toekomstig samengaan. In het artikel in deze Woord&Daad met de titel: **Het beleid voor de komende jaren in onze gemeente** hebben we onze gedachten over de mogelijkheden verwoord.
2. Uw en onze ervaringen rond de kerkdiensten en het pastoraat in corona-crisistijd

De vorm die we dit jaar gekozen hebben, rekening houdend met de RIVM-regels, is die van drie keer een startdienst op dezelfde dag. Zo kunnen we hopelijk in totaal een 90-tal kerkleden begroeten en ontmoeten en houden we net als vorig jaar na de kerkdienst een bijpraatberaad.

Op 13 september houden we dus drie keer het volgende schema aan:

- korte viering met als voorganger Petra Zweers
- verdeling van de aanwezigen in twee groepen om in gesprek te gaan over bovengenoemde thema's. Bij dit deel zorgen we ervoor dat er iets te drinken is voor u.

De begintijdstippen van de drie sessies zijn:

10:00 uur
12:30 uur
15:00 uur

Zoals u inmiddels gewend bent, dient u zich ook voor deze diensten vooraf aan te melden. Graag zien we uw e-mail met aanmelding en vermelding van uw **eerste voorkeur** begintijd en de vermelding van uw **tweede voorkeur** qua begintijd tegemoet. Het kan i.v.m. het aantal aanmeldingen gebeuren dat we contact met u moeten opnemen om te kijken of een ander begintijdstip u schikt. Daarom graag ook bij uw aanmelding uw telefoonnummer opgeven. Het uiterste aanmeldtijdstip is vrijdag 11 september 12:00 uur! We streven ernaar om de bevestiging van uw aanmelding en het tijdstip van de sessie waar we u verwachten diezelfde dag, dus vrijdag de 11e, aan u per mail (en bij uitzondering per telefoon) aan u door te geven.

Aanmelden s.v.p. bij Nel van der Schouw op haar emailadres: nelvanderschouw@kpnmail.nl

Mocht e-mailen niet lukken dan kan aanmelding per telefoon: 0413-477914

De Kerkenraad

Vanuit de ZWO

Belangrijke mededeling

Omdat de bankkosten steeds verder oplopen hebben we als ZWO in overleg met de penningmeester van de diaconie besloten het rekeningnummer van de ZWO op te heffen. U kunt uw gaven voortaan overmaken op de rekening van de diaconie NL45 RABO 0148 2257 21 onder vermelding van ZWO met eventueel specifiek doel.

Brabant voor Moldavië

Ook volgend seizoen willen we proberen als ZWO aandacht te hebben voor Moldavië. In deze tijd is het moeilijk activiteiten te ondernemen, daarom organiseren we nog even niets, eerst maar eens afwachten wat het najaar gaat brengen. Informatie kunt u vinden op: <https://www.kerkinactie.nl/projecten/brabant-voor-moldavië>

Eventuele giften kunt u overmaken op NL89 ABNA 0457 4574 57 t.n.v. Kerk in Actie te Utrecht, o.v.v. Brabant voor Moldavië.

Wergroep ZWO

Maandagmorgengroepen

Aan het begin van het nieuwe kerkelijke seizoen ontvangen de deelnemers aan de maandagmorgengroepen vaak een overzicht van het nieuwe jaarthema en de data van de instructies. Echter dit jaar wordt er roet in het eten gegooid door het coronavirus. We hebben elkaar al een tijdje niet gesproken, geen instructie meer gegeven. Het hield in een keer op. Normaal komen we als stuurgroep in mei bij elkaar om het thema te bespreken. Nu is dit ook komen te vervallen. Veel leden vallen in de risicogroep en houden bewust afstand tot anderen. Niet iedereen vindt het dan plezierig om in groepen bij elkaar te komen.

De stuurgroep heeft besloten even pas op de plaats te maken. We plannen geen bijeenkomsten. We laten het nu even afhangen van de ervaringen met de kerkdiensten. Mochten er dan toch groepen bijeen willen komen bijvoorbeeld in de kerk, dan kunnen we kijken naar een invulling. We hopen dat u begrip heeft voor deze keuze. Mocht u meer informatie willen of op een ander manier toch een invulling willen geven aan een bijeenkomst, dan vernemen we dit graag.

Namens de Stuurgroep Maandagmorgengroepen,

*Jeannet Venekamp
Tel. 0499-463602*

Maaltijd voor alleengaanden

We vroegen Anneke Kauffmann of er in dit nummer van Woord&Daad al iets te melden viel over het programma voor de zo gewaardeerde maaltijden voor alleengaanden. Helaas, vanwege de coronacrisis kunnen nog geen concrete afspraken gemaakt worden. Het kookteam denkt er wel over na wanneer en hoe er weer iets georganiseerd kan worden. Zodra er iets besloten wordt zal dat zeker in de wekelijkse nieuwsbrief en in de volgende Woord&Daad gemeld worden. Wij wensen het team succes!

(red.)

Mondtjesmaat

De valkuil van Maarten van Rossem

Iedereen kent en waardeert meestal de verschijning op TV van professor Maarten van Rossem, onze nationale brombeer. Hij is als enig jurylid van het spelletje 'De slimste mens' bekend om zijn scherpe en vaak geestige op- en aanmerkingen. Op YouTube staan avondvullende instructieve en ook komische conferenties ('colleges') van hem, die door studenten verrukt worden aangehoord. Het is absoluut geinig om die eens te horen en te zien!

In 'De slimste mens' geeft hij gevraagd en ongevraagd ook aanvullende informatie, waardoor hij de indruk wekt van alles bijna alles te weten. Met recht een professor, zo lijkt het. Maar men vergeet dat ook een professor een mens is met beperkingen. Niet alles wat hij zegt hoeft wetenschappelijk verantwoord te zijn. Dus niet: "Van Rossem zegt het, dan zal het wel waar zijn!!" Dat bleek bijvoorbeeld bij een vraag hoe het tweede Bijbelboek heet. Zelfs Andries Knevel's dochter wist het antwoord niet. Maar nadat Van Rossem's belletje had gerinkeld gaf hij zogenaamde achtergrondinformatie over het Oude Testament. Hij meldde met grote verontwaardiging dat het een boek is, zo achterlijk en gewelddadig dat de status 'heilig boek' een schande moest heten. Volkomen krankjorum is het, zei hij er nog bij. Ik hoorde hem al eerder op YouTube tegen de Bijbelse God fulmineren!

Zijn mening staat niet alleen. Vijf jaar geleden schreef de Vlaamse schrijver Dimitri Verhulst, na herlezing van het Oude Testament zijn *Bloedboek* over het buitensporig geweld in de Bijbel. Verhulst kwam uitgebreid in de Wereld Draait Door aan het woord en Van Rossem dus bij dat spelletje. Dat maakt tegelijk duidelijk hoe leeg en gevaarlijk het medium TV kan zijn Want deze meningen worden vrijelijk gespuid op onze populaire media, terwijl deskundige en gerespecteerde theologen zelden geraadpleegd worden. Op deze manier komen mensen aan het woord die van bepaalde onderwerpen niets af weten en dus in feite niets te zeggen hebben. Ze denken dat ze het hebben begrepen, maar hun kennis is één-dimensionaal, zo plat....

Huub Oosterhuis maakt onderscheid tussen de eerste en de tweede taal. De eerste taal is die van de dagelijkse omgang. Wat we allemaal tegen elkaar te berde brengen om de dag door te komen. Er is echter nog een tweede taal, zegt hij, dat is de taal vol geheimen, symbolen, vergezichten, de taal van de poëzie. In die taal is de Bijbel geschreven. Mijn vriend André van Kempen, eminent oud-pastor van de Eindhovense Studenten Kerk voegde er nog *een nulde taal* aan toe. Dat is de taal die alom en tegenwoordig weer vaker dan ooit gesproken wordt, de taal dus, waarin **helemaal niets** gezegd wordt.

Professor Johan Goud, ooit remonstrants predikant in Eindhoven schreef op Facebook: "*Het is het heilige boek van de joden, als oud testament in de bijbel van de christenen opgenomen. Naar het besef van joden één geheel vormend met de eeuwenoude rabbijnse commentaren in de Talmud - die over de vele betekenissen van de tekst debatteren, er verfijningen in aanbrengen, en vaak een morele toepassing formuleren*".

Goede theologen dus, vooral die dichtbij Jodendom en Tweede Testament blijven hebben een bredere kijk op de teksten dan de doorsnee Nederlander, en dat wil dus ook zeggen: de doorsnee historicus (Van Rossem) en schrijver (Verhulst).

Zo'n Nederlander leest de Bijbeltekst vanuit de eerste taal, als concrete, vaak letterlijke informatie. Het is allemaal

'waar gebeurd'. Die zienswijze kom je in nog extremere mate tegen in evangelicaal Amerika. Het zijn vaak onze nazaten! Deze zienswijze slaat meestal hard op de trom en dat wordt alom gehoord. Men siert zichzelf daarbij, nogal arrogant, met waarmerk 'orthodox' en dat wil dan zeggen: dit is pas je ware, wij hebben gelijk! Maar dat is helemaal niet je ware. Wat Goud schreef, zo heeft de theologie eeuwenlang gefunctioneerd tot op heden. Maar dat willen Van Rossem en Verhulst niet weten. Benno Barnard schreef ergens: "*Dimitri (Verhulst) is een schat van een jongen, maar hij begrijpt niets van het Oude Testament*".

Het probleem is dat zij zich in hun kritische analyses te weerstellen tegen de biblicistische interpretatie van de Bijbelteksten. Ze zijn er faliekant tegen, maar in hun afkeer blijkt dat zij zelf in dat biblicistische schema zijn blijven steken. Men zit er zelf aan vast geketend, maar nu in negatieve zin. En dat is dus rampzalig, want zo blijft een onwaarheid standhouden en velen beïnvloeden!

Ik geef een voorbeeld. Het thema "Oog om oog, tand om tand" wordt nogal eens barbaars genoemd, omdat het vooronderstelt dat als je iemands oog hebt genomen, jij ook je eigen oog moet inleveren. Maar die uitspraak was juist bedoeld om de toenmaals bestaande ongebreidelde vervefening in te tomen. Uit de recente geschiedenis kennen wij voorbeelden van die ongebreidelheid. Denk maar eens aan wat de Nazi's in Putten deden: één verzetsdaad vergelden met de dood van vele mannen uit het dorp.

Dus zegt die uitspraak: als iemand je oog neemt, mag het slachtoffer *niet meer* dan het oog van de tegenstander terugnemen. Dat was toen een onmiskenbaar teken van humanisering! En zo is de Talmoedische conclusie van Jezus in de Bergrede ook verstaanbaar, omdat hij nóg een stap verder gaat, door te zeggen: "*maar ik zeg U heb (daarentegen) je vijand lief!*" In de Bergrede kwam deze uitspraak tot stand in, zoals Goud dat noemt, verfijning en debat met zijn 'tegenstanders'. Dat was en is een echt joodse praxis, om in woorden te strijden om de waarheid! De ethiek staat niet stil, is geen overal en altijd-durend-principe, maar beweegt met de geschiedenis mee en dan vaak in kritische zin!

Van Karl Barth is de uitspraak: "De Bijbel is niet Gods woord, maar Gods woord staat in de Bijbel". Dat betekent: lees de teksten met verstand en inzicht en neem daarbij eveneens kennis van wat de traditie ervan heeft gezegd. Het is een constant zoeken (midrasj, komt van d-r-s, zoeken) naar de waarheid. En die waarheid is de weg der bevrijding. De mensheid op weg naar het land van Recht en Vrede. Het gaat in die verhalen dus niet om Bijbelse geschiedenis, het verleden, maar om een zoektocht naar de nieuwe mens en de nieuwe wereld. Vandaar ook dat de joodse halacha ('wat te doen?') en de christelijke ethiek zo manifest in die verhalen op de voorgrond treden.

Wat dit betreft moet emeritus-hoogleraar Van Rossem maar eens echte catechese aangaande het Bijbels ABC ondergaan opdat hij nóg meer gezag mag uitstralen! Zijn ook Utrechtse collega Johan Goud kan hem schatten bezorgen!

Chris Mondt
c.mondt@gmail.com

Dietrich Bonhoeffer; een paar citaten

In dit Bonhoeffer jaar willen we hier nog een belangrijk citaat van hem weergeven.

Het is uit de brief van 30-04-1944 aan zijn vriend Eberhard Bethge, waarin hij voor het eerst schrijft over christendom zonder religie.

Uit Verzet en Overgave; Bonhoeffer schrijft: "Als je mij zou bezoeken....,

zou je verbaasd zijn en je zorgen maken over mijn theologische opvattingen en hun consequenties en wat dit betreft mis ik je erg, want ik zou niet weten met wie, buiten jou, ik zou kunnen praten om tot een helder inzicht te komen.

Ik kom niet los van de vraag, wat het christendom of wie Christus op dit ogenblik voor ons eigenlijk is. De tijd dat je de mensen alles kon zeggen met woorden -theologische of vrome woorden- is voorbij en ook de tijd van innerlijk en geweten, kortom de tijd van religie. We gaan een tijd zonder enige religie tegemoet. De mens, zoals hij op dit ogenblik is, kan eenvoudig niet langer religieus zijn. Ook degenen die eerlijk van zichzelf zeggen dat ze 'religieus' zijn, maken dit absoluut niet waar in hun leven; waarschijnlijk bedoelen ze met 'religieus' iets heel anders.

Heel de christelijke verkondiging en theologie is negentien eeuwen lang uitgegaan van het 'religieus a priori' van de mens. 'Christendom' is altijd een vorm (misschien de juiste vorm) van 'religie' geweest. Maar wanneer nu op zekere dag duidelijk wordt, dat dit 'a priori' helemaal niet bestaat, dat het een historisch-gebonden en voorbijgaande uitingsvorm van de mens was, als de mensen dus radicaal a-religieus worden, wat betekent dat dan voor het 'christendom'? En ik geloof dat we zover al zijn. Hoe komt het bijvoorbeeld dat deze oorlog geen religieuze reactie oproept, dit in tegenstelling tot alle andere oorlogen uit de geschiedenis?

Heel het fundament wordt weggebroken onder het ons vertrouwde 'christendom'; met religie kunnen we alleen nog terecht bij enkele verlaten ridders en een paar intellectueel onvolwaardigen. Zijn dat dan de weinige uitverkorenen? Moeten wij ons vol ijver, verontrust en geïrriteerd storten op dit dubieuze groepje mensen, om onze waar kwijt te raken? Moeten wij een paar ongelukkigen in hun zwakke momenten verrassen en als het ware religieus verkrachten? Als wij dit alles niet willen, als wij uiteindelijk gedwongen worden ook de westerse vorm van het christendom te zien als een voorportaal op een volledige a-religiositeit, welke situatie ontstaat er dan voor ons en voor de kerk?

Hoe kan Christus Heer worden ook van de a-religieuze mens? Is dat mogelijk, een a-religieuze christen? Als religie niet meer is dan een gewaad van het christendom- en ook dit gewaad verschilde sterk met de tijden- wat is dan een christendom zonder religie? Barth, de enige die in deze richting ging denken, heeft deze ideeën niet uitgewerkt en doordacht; hij kwam tot een openbaringspositivisme dat in wezen ten slotte niet meer is dan restauratie. Dit is voor de a-religieuze arbeider of welke mens dan ook geen definitief winstpunt.

Want de vragen waar het om gaat zijn deze: wat betekent een kerk, een gemeente, een preek, een liturgie, een christelijk leven in een a-religieuze wereld? Hoe spreken wij over God zonder religie, dus zonder tijdgebonden voorstellingen van metafysica, psychologie, enz., enz.? Hoe spreken we werelds over God (misschien kunnen we er niet eens meer over 'spreken' zoals tot nu toe), hoe zijn we christen op een 'a-religieuze-wereldse' manier, hoe zijn wij ek-klesie, uitgeroepen, zonder onszelf te beschouwen als religieus bevoorrechten maar integendeel als totaal behorend bij de wereld? Dan is Christus niet langer voorwerp van religie, maar iets heel anders. Hij wordt werkelijk Heer van de wereld. Maar wat betekent dat? Welke plaats hebben cultus en gebed als de religie wegvalt?"

In de maanden daarop komt Bonhoeffer in zijn brieven aan Bethge regelmatig terug op deze gedachtegang. Ik geef nog een karakteristiek citaat uit de brief van 30-06-1944.

"Ik wil nu proberen onze theologische gedachtegang, die onlangs werd onderbroken, weer op te nemen. Ik ging er van uit dat God steeds verder wordt teruggedrongen uit een mondig geworden wereld, uit ons kennen en leven; sinds Kant is er voor Hem alleen maar ruimte achter de wereld van onze ervaring.

De theologie heeft zich enerzijds apologetisch tegen deze ontwikkeling schrap gezet en bond, zonder resultaat, de strijd aan met het darwinisme, enz.

Anderzijds heeft zij geleerd met deze ontwikkeling te leven; God kreeg als enige functie op te treden als deus ex machina bij de zogenaamde laatste vragen; God wordt dus het antwoord op levensproblemen, de oplossing in moeilijkheden en nood. Wie hiermee niet gezegend is of weigert zich in dergelijke situaties te laten gaan en object van medelijden te worden, is voor God niet meer bereikbaar tenzij men deze mens zonder problemen duidelijk maakt, dat hij goed beschouwd tot zijn nek in de vragen, moeilijkheden en conflicten steekt; hij weet het alleen niet of wil het niet toegeven. Lukt dit- en de existentiële filosofie en psychotherapie hebben daarvoor heel geraffineerde methoden uitgewerkt- dan wordt zo iemand weer bereikbaar voor God en het methodisme kan zijn buit binnenhalen. Maar lukt het niet, de mens zover te brengen dat hij zijn geluk beschouwt als ongeluk, zijn gezondheid als ziekte en zijn levensmoed als wanhoop, dan zijn de theologen aan het eind van hun Latijn. Dan heeft men te doen met een verstokte zondaar, slecht van inborst, of met een blasé burgerlijk type en beiden staan even ver van het heil.

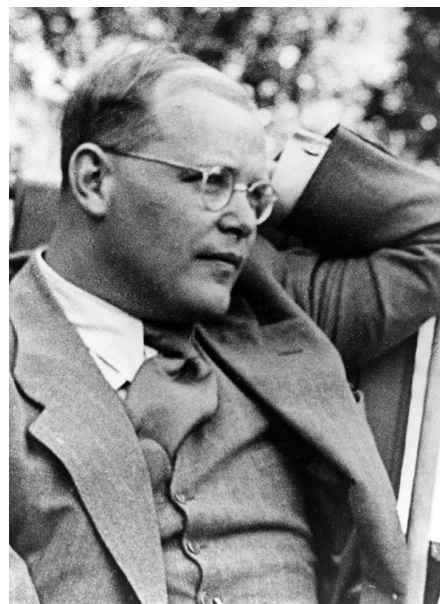
Zie je, dat is de instelling, waartegen ik me verzet."

Tot zover de citaten. Het is de moeite waard de brieven over deze onderwerpen weer, of voor het eerst, te lezen. Het is, erg genoeg, nog heel actueel. Ook na 75 jaar is de gedachtegang van Bonhoeffer verre van uitgewerkt, misschien wel nooit echt opgepakt.

(Miskotte is denk ik de belangrijkste uitzondering).

We lijken soms eerder te leven in een tijd van restauratie van 'religie'.

Piet H. Oosting

Dietrich Bonhoeffer

(Sytze de Vries)

Column

Sytze de Vries - kerklieddichter

Geloven & maggiblokjes

Toen Willem Barnard en ik ontdekten dat wij op de dag af precies een kwart eeuw in leeftijd scheelden, vond hij ieder jaar een verjaardagsgroet iets te veel van het goede. Eenmaal in de vijf jaar, bij een lustrum, dat moest toch kunnen. Dit jaar zou een goede gelegenheid geweest zijn! Hij honderd, ik vijfenzeventig jaar geleden geboren.

Hij heeft mij veel meer nagelaten dan alleen ansichtkaarten. Ik noem hem vaak mijn 'voedstervader'. Hij heeft mij met al zijn geschrijf geleerd de Schrift bovenal als poëzie en beeldtaal te lezen, tot de woorden in mij gaan zingen. Hij wist van geen ophouden als het erom ging te benadrukken hoe het Woord is als zaad. Het 'zaad der goedheid Gods, / het hoge woord, de Heer...'

Een van mijn laatste herinneringen is, hoe wij zij aan zij zongen, zijn stem gebroken van ouderdom, de mijne van ontroering. Het moest 'Gij hebt met uw brede gebaren / de mensen gestrooid uit uw hand' zijn. Dat lied vatte voor Barnard alles samen.

Hij leerde mij zingen zoals je ademhaalt, vanuit ons 'te kort aan pneuma', aan geestesadem. En al zingend, al inhalerend, voltrekt zich het wonder dat de woorden gaan leven en het vertrouwen wekken dat geloven wil zijn.

In zijn spoor ben ik verdergegaan. Ook ik schreef liederen, als hij, op die voortdurende golfslag van de taal van de Schrift. Dan pas kan ik zelf bevatten waar het om gaat én zelf ook geraakt worden.

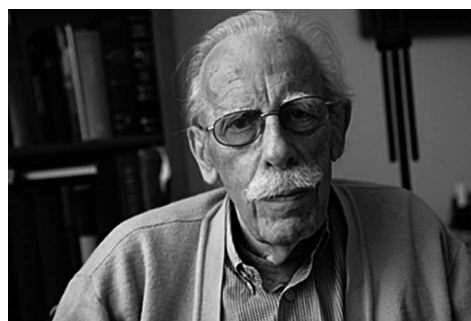
Ik schreef opdat mensen (inclusief ikzelf) de kernwaarden van geloven in maggiblokjes-vorm mee konden dragen. Ik schreef en schrijf omdat pas in ons gezamenlijke lied de gemeenschap vorm krijgt, wij tot één lichaam worden. Dat maakt het lied voor mij - hoe apocrief of zelfs kettters misschien ook - tot een waar sacrament, een genademiddel.

Willem Barnard & Sytze de Vries

Op 15 augustus was de geboortedag van beide kerklieddichters. Van Willem Barnard de 100e, van Sytze de Vries de 75e. De eerste was leermeester van de tweede. En nu zijn het de twee auteurs met de meeste liederen in het Liedboek. In de column hier naast schrijft Sytze de Vries over zijn ontmoetingen met Willem Barnard.

En van beide auteurs verschijnt binnenkort nieuw werk bij Skandalon. U leest er hieronder over.

Alle liederen van Willem Barnard

Willem Barnard (15 augustus 1920 - 15 augustus 2020)

Op 15 augustus was het honderd jaar geleden dat Willem Barnard (1920-2010), ook bekend als Guillaume van der Graft, werd geboren. Deze belangrijkste kerklieddichter van de twintigste eeuw is volop te vinden in de kerkelijke liedbundels, zowel protestants (o.a. Liedboek) als katholiek (o.a. Gezangen voor liturgie). Niet voor niets, want in zijn liederen komen poëzie, liturgie en theologie allemaal samen; bij Barnard vormden ze een eenheid. Het is hymnische theologie van het hoogste poëtische niveau.

Medio 2021 zullen de 350 kerkliederen van Willem Barnard/Guillaume van der Graft (inclusief onbekende en herziene) verschijnen in een voorname, oogstrelende driedelige set. De titel wordt *In wind en vuur*. Wat kunt u verwachten?

- Voor het eerst worden alle liederen samengebracht, inclusief onbekende en herziene
- Lieder worden gepresenteerd met een of meer melodieën
- Er zijn uitgebreide toelichtingen op de poëtische, bijbelse, liturgische en muzikale aspecten van het lied
- Het geheel staat onder de ervaren redactie van neerlandicus Gerda van de Haar (bekend van 'De Bijbel cultureel') en liturg Klaas Touwen, samen met Pieter Endendijk (bekend als projectleider Liedboek), Eward Postma, Henk Schoon en Jasper Witteveen
- Dichters, onder wie Eva Gerlach, Hester Knibbe, Menno van der Beek, Joost Baars en Ingmar Heytze geven literaire toelichtingen
- Ook vele theologen en hymnologen werkten mee

Tweejarige lieddichters:

Willem Barnard en Sytze de Vries

Dezer dagen kreeg ik de nieuwsbrief, augustus 2020-2, van uitgeverij Skandalon. Met daarin het bericht dat op Maria Hemelvaart, 15 augustus, Willem Barnard 100 jaar zou zijn geworden en Sytze de Vries zijn 75ste verjaardag vierde.

De brief bevat een column van Sytze de Vries en de mededeling dat uitgeverij Skandalon een speciale uitgave 'In wind en Vuur' gaat verzorgen van alle liederen van Willem Barnard (zie pag. 8 van dit nummer van Woord&Daad).

Het uitgeven van 'In wind en Vuur', 'een voorname oogstrelende driedelige set' van 2000 bladzijden, is een 'mooi maar ook kostbaar' project. Daarvoor wordt een beroep gedaan op 'crowdfunding'.

Wie het project wil steunen, kan op verschillende manieren bijdragen, bv. een lied adopteren, een algemeen bedrag donezen, met korting voorintekenen, etc.

Tien jaar geleden besteedde Skandalon ook al aandacht aan Willem Barnard, die toen 90 jaar werd. Er werd een CD uitgebracht, 'Mens in wind en vuur', met 22 liederen van hem. Herma en ik waren destijds bij de presentatie daarvan in de oudkatholieke kathedraal in Utrecht op een NCRV lied-dag. Willem Barnard overleed een maand later.

De deelnemers aan de bovengenoemde crowdfunding ontvingen deze CD.

De volledige nieuwsbrief van Skandalon, met details over de crowdfunding, stuur ik je graag door (mail naar oostingpiet@gmail.com). Daarin ook de aankondiging van de nieuwe bundel van Sytze de Vries: 'Op Vleugels. Ik kan overigens iedereen aanraden zich te abonneren op de nieuwsbrief, eens per twee weken, (nieuwsbrief@skandalon.nl). De uitgaven van Skandalon (*De Naardense Bijbel!*) zijn altijd zeer de moeite waard! Oprichter en eigenaar van Skandalon is Jan de Vlieger, voormalig predikant van de PKN te Vught. Hij is thans directeur van boekwinkel 'De Drukkerij' in Middelburg, 'de mooiste boekwinkel van Nederland'; Herma en ik hebben dat deze zomer gecontroleerd...

Piet H. Oosting

Evensongvieringen

Het bestuur van de Capella Vesperale heeft met het oog op de minder gunstige ontwikkelingen ten aanzien van het COVID-19 virus, besloten om de Evensongvieringen van september en oktober geen doorgang te laten vinden. Daar zijn meerdere redenen voor:

- Het Bisdom Den Bosch hanteert scherpere veiligheidsvoorschriften, waaraan niet kan worden voldaan.
- De zangers en dirigenten van de Capella zijn vrijwel allemaal 50+ en vaak zelfs 60+, uiterste voorzichtigheid is daardoor geboden.
- Repeteren en zingen met de vereiste afstand van 1,5 meter tussen de zangers en 5 meter tussen zangers en dirigent blijkt de balans en synchroniteit te verstoren.

Eind september wordt nogmaals bekeken hoe de ontwikkelingen zijn, en dan wordt besloten of er in november/december wel weer veilig gerepeteerd en gezongen kan worden.

Wij zullen jullie begin oktober de nieuwe stand van zaken doorgeven. Ondertussen hopen wij van harte dat de situatie zich dusdanig verbetert, dat wij weer met hart en ziel kunnen gaan zingen.

Met vriendelijke groet,

Gertruud Smit,
Academie voor Bouw en Infra

Op de snaren van het licht

In Woord&Daad nummer 1 van 17 maart namen wij al afscheid van Kees en Marja Wisse en publiceerden we een van de gedichten van Kees' nieuwe gedichtenbundel *Op de snaren van het licht*. Van de uitgever ontvingen wij meer info over de bundel die wij hieronder graag nog eens voor eventuele belangstellenden plaatsen (red.)

Kees Hermis
Gedichten

Samenvatting

"Op de snaren van het licht" is een bloemlezing gedichten die is samengesteld rond het kernwoord licht.

Het licht wordt gezocht in de relatie die mensen aangaan met elkaar en met het onverklaarbare Mysterie van hun bestaan. In die zin doen deze gedichten verslag van de zoektocht naar verbinding en zijn ze te kwalificeren als religieuze poëzie. Het eerste en laatste woord is derhalve aan het licht.

Genre: Gedichten

Omvang: A5

ISBN: 978-94-640-3391-5

Aantal pagina's: 116

Prijs: €18,50

incl. verwerk- en verzendkosten naar Nederland en België

Over de auteur

Kees Hermis (Hulst, 1941) was werkzaam in het onderwijs, debuteerde met de dichtbundel *Vrijgesproken* (1977), publiceerde en exposeerde sindsdien vrijwel uitsluitend gedichten, soms in combinatie met zijn houtsculpturen. In 2003 verscheen *Stuiflicht*, een bloemlezing van 25 jaar poëzie. Zijn jongste publicatie is *Het jij-syndroom* (2018). Hij woont en werkt in Rockanje.

Een van de gedichten:

Lichtval

*Uit verten en aardlagen valt het ons toe
als een weerloze duif in de morgen*

*het buigt zijn stem, kleurt de ruimte
een zachte regen van licht*

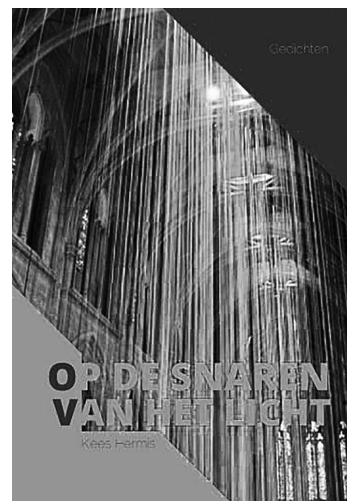
*wij werpen barricaden op, bevangen
en bewapend zien wij het tegemoet*

*voor het in onze handen valt, trekken wij
terug, weren af, dreigen het weg
in blinde overmoed*

*met kaalslag en doodslag vertrouwd, moeten
wij zijn code nog leren*

*geen zwarte hand die dooft, geen vuist
meer die zich balt, maar licht als op
de eerste dag dat mensen openvouwt*

*hoelang houdt het ons vast
komt het ons tegen?*

Zonder liefde ben je nergens

De dienst in de Knoporen van 26 januari (al weer lang geleden) werd geleid door Petra Zweers. Als slotlied zongen wij Lied 791 op de mooie tekst van Sytze de Vries. Best aardig om nog eens na te lezen! Op de bladzij ernaast (pag. 1302 van het liedboek) zag ik toevallig nog een prachtige tekst over de liefde: "Zonder liefde ben je nergens", een moderne versie van 1 Korintiërs 13, door Karel Eykmans. De moeite waard om hieronder nog eens af te drukken!

Mij valt altijd op dat het woord 'liefde' in de brief van Paulus in andere talen een wat andere betekenis lijkt te hebben. In de Engelse tekst staat niet 'love' maar 'charity', in het Frans niet 'amour' maar 'charité' of in het Italiaans 'carità'. Wat eigenlijk 'liefdadigheid' betekent. Dan denk je meer aan diaconie. Wat zou Paulus bedoeld hebben in het Aramees (of Hebreeuws?). Misschien allebei?

Arie van der Harst

Zonder liefde ben je nergens

*Al kon ik nog zo zeer
in prachtige preken
mijn redes afsteken
en wist wijze woorden op ieder gebied
maar had de liefde niet
dan was het toch meer
wat trommelgekleetter
gezwets en geschetter
had ik de liefde niet.*

*Al blies ik trompet
hoog van de toren
al zong ik in koren
de sterren van de hemel, het hoogste lied
maar had de liefde niet
dan klonk het toch net
als toeters en bellen.
Ik had niets te vertellen
had ik de liefde niet.*

*Zonder liefde ben ik nergens
zonder jullie stel ik niets voor.
Had ik jullie niet bij me
dan ging ik eraan onderdoor.
Want de liefde is echt
en liefde is aardig
is open, oprecht
en eerlijk, rechtvaardig.
't Is liefde die ziet
hoe opnieuw te beginnen
die ieder verdriet
ook de dood kan overwinnen.*

Karel Eykman (bij 1 Korintiërs 13)

Kerkdiensten

N.B.

Alle diensten worden in de kerk aan de Zandstraat, Son gehouden.

06 september	10.00 uur:	Mw. J. Nieuwenhuizen
13 september	10.00 uur:	Mw. P. Zweers <i>Startzondag</i>
20 september	10.00 uur:	Mw. Ds. W. van Seventer
27 september	10.00 uur:	Mw. B. v.d. Zwaag
04 oktober	10.00 uur:	Mw. C. Pumplun
11 oktober	10.00 uur:	Drs. W. v.d. Wouw
18 oktober	10.00 uur:	Mw. P. Zweers
25 oktober	10.00 uur:	Ds. M.J. Op den Brouw
01 november	10.00 uur:	Mw. P. Zweers <i>Gedenken overledenen</i>
08 november	10.00 uur:	Ds. G. Baerends
15 november	10.00 uur:	Mw. B. v.d. Zwaag
22 november	10.00 uur:	Mw. J. Nieuwenhuizen
29 november	10.00 uur:	Ds. G. Baerends
06 december	10.00 uur:	Ds. C. Mondt
13 december	10.00 uur:	Drs. W. v.d. Wouw
20 december	10.00 uur:	Ds. G. Baerends
24 december	21.00 uur:	Mw. J. Nieuwenhuizen <i>Kerstavond</i>
25 december	10.00 uur:	<i>Kerstmis/Ochtendgebed</i>
27 december		GEEN DIENST

Zie ook: Uit de Ambtgroep Eredienst op pag.3

Familieberichten

OVERLEDEN

27 april	Mw. N. Courbois-Roeleveld, De Bontstraat 185, 5691 SV Son en Breugel, 85 jaar
18 mei	Mw. J.H. van Solingen-Jilderda, Muizenberg 6, 5691 GW Son en Breugel, 86 jaar
01 juni	Dhr. F.J. van Leeuwen, Zuiderkruislaan 20, 5694 LV Son en Breugel, 89 jaar
25 juli	Mw. G.J. Hoogeveen-van Putten, Vestapad 22, 5694 WH Son en Breugel, 64 jaar

Laten wij meelevens met de nabestaanden en hen dragen in onze gebeden.

UITZENDING DIENSTEN VIA INTERNET

Diensten in Son worden uitgezonden via het Internet:
www.kerkomroep.nl en kunnen desgewenst ook later worden beluisterd

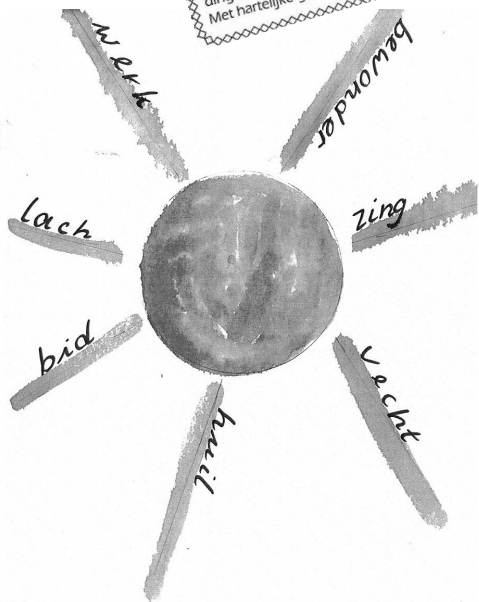
Raamgroeten in coronatijd

In de vorige Woord&Daad nodigden Nel van der Schouw en Petra Zweers onze gemeentelieden uit om tijdens de coronatijd waarin we elkaar zo weinig zagen, toch iets van ons te laten horen. Een speciale pagina in Woord&Daad was hiervoor gereserveerd met het verzoek die op te sturen met een groet of boodschap of anderszins. Die groet zou dan achter het raam van de kerk aan de Zandstraat geplakt worden als een teken van medeleven en bemoediging. De respons op dit leuke initiatief was niet overweldigend, misschien door vakantietijd?

Toch was er een achttal inzendingen die tegen de ruit van de hal geplakt werden, voor iedereen leesbaar. Soms een gedicht, een brief, of een leuke foto.

De redactie wil een aantal reacties graag met de lezers delen. Helaas zijn enkele groeten niet meer reproduceerbaar: ze waren wat verbleekt door de zon die wekenlang er fel op geschenen had. Andere inzendingen waren in fraaie kleuren, maar vallen in zwart/wit wat minder spectaculair uit. Het zij zo! Toch leuk om de reacties nog eens te lezen!

AvdH (red.)

De entree van onze kerk die er lang nogal verlaten bijlag. Hopelijk komt hier snel verandering in en zullen de kerkgangers in grotere getalen de toegang tot ons bedehuis kunnen betreden!

Wegwijzer

KERKGEBOUWEN

Kerk van de Eenheid in Christus, Zandstraat 26, Son, tel. 0499-477757.
Beheerder: dhr. P. Greijdanus, tel. 06-18625439.
Knoptorenkerk, Kerkdijk 8, St.-Oedenrode, tel. 0413-479067.
Contactpersoon voor gebruik of verhuur: dhr. P. de Koning,
Stichting 'Knoptorenkerk', tel. 06-23916912.

KERKELIJK WERKER

Mw. P. Zweers,
tel. 06 587 744 50
e-mail: kerkelijkwerker@pgsintoedenrodesonenbreugel.nl
Werkdagen: maandag, dinsdag en woensdag.

COÖRDINATOR KERKDIENTEN

Mw. R. van der Lugt, tel. 0499-474227, e-mail: lugt.kerk@kpnmail.nl

KERKELIJK BUREAU

Postadres: Postbus 197, 5690 AD Son.
Het kerkelijk bureau is gevestigd in de kerk aan de Zandstraat in Son en is iedere donderdag geopend van 09.00-11.00 uur.

KERKENRAAD

Scriba: dhr. A. F. Vink,
tel. 06 239 565 20, e-mail: scribaat@pgsintoedenrodesonenbreugel.nl

AMBTSGROEP BEHEER

Secretariaat: Postbus 197, 5690 AD Son.

- De kerkelijke bijdragen kunnen worden overgemaakt naar bankrekening NL78 ABNA 0482 3701 65 t.n.v. de Protestantse Gemeente te St.-Oedenrode, Son en Breugel.
- Rekeningen kunnen worden gestuurd naar de penningmeester via het kerkelijk bureau.
- Wijzigingen in persoonsgegevens in verband met geboorte, huwelijk, overlijden of verhuizing s.v.p. doorgeven aan de ledenadministratie via het kerkelijk bureau. Een geboortekaartje of verhuisbericht is voldoende.

DIACONIE

Secretariaat: Postbus 197, 5690 AD Son.
Bankrekening: NL45 RABO 0148 2257 21 t.n.v. Diaconie van de Protestantse Gemeente, St.-Oedenrode, Son en Breugel.

Werkgroep Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO)
Bankrekening: NL45 RABO 0148 2257 21 o.v.v. Werkgroep ZWO te Son.

FAMILIEBERICHTEN

Voor plaatsing in dit blad op te geven aan dhr. T. Waanders, Hoogenberg 5, 5691 DN Son, tel. 0499-472721, of door toezending van geboortekaartje, huwelijksaankondiging of rouwannonce.

CONTACT

Voor vraag om contact en/of bezoek, om welke reden dan ook kunt u bellen:
Voor Son en Breugel: Mw. A. Kauffmann, tel. 0499-471879.
Voor Sint-Oedenrode: Mw. T. Siertsema, tel. 0413-287697.

HULPGROEP 'OMMEKAAR' ST.-OEDENRODE

Verricht hand- en spandiensten. Telefonisch te bereiken:
maandag van 09.30-10.30 uur, tel. 0413-472066 (b.g.g. 0413-474765) en
donderdag van 12.30-13.30 uur, tel. 0413-474765 (b.g.g. 0413-472066).

WEBSITE GEMEENTE

www.pgsintoedenrodesonenbreugel.nl

INTERKERKELIJK DIACONAAL OVERLEG

Mw. Chr. Drubbel, e-mail: chrisdrubbel@gmail.com

VRIJWILLIGERSSTEUNPUNT

Bereikbaar via het CMD, Europalaan 2, 5691 EN Son en Breugel, op werkdagen van 9.00-13.00 uur (telefonisch bereikbaar tot 17.00 uur, tel. 0499-491470).
Of via e-mail: vrijwilligerssteunpunt@levgroep.nl

ARM-IN-ARM GROEP

Mw. D. van den Nieuwenhuijzen, tel. 0499-475697.